

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 17 Міжнародне екологічне законодавство

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Екологія»

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №7 від "13" березня 2023 р

м. Івано-Франківськ – 2023

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2023 р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2023 р.

Розробники силабусу: Мельниченко Г.М. – викладач кафедри біології та екології

Зміст

1. Загальна інформація	4
2. Опис дисципліни	4
3. Структура курсу	5
4. Система оцінювання курсу (зразок)	7
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	7
6. Ресурсне забезпечення	7
7. Контактна інформація	7
8. Політика навчальної дисципліни.....	8

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Міжнародне екологічне законодавство
Освітня програма	Екологія
Спеціалізація (за наявності)	–
Спеціальність	101 Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Лабораторні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/6108

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Навчальна дисципліна «Міжнародне екологічне законодавство» належить до вибіркової дисципліни циклу професійної підготовки ОП «Екологія» другого (магістерський) рівень. За останні роки, збереження та заповідання природи в Україні повинно здійснюватися в контексті міжнародного екологічного законодавства. Тому надзвичайно важливим є розуміння міжнародного контексту охорони природи, екологічних законів та норм. Важливо знати, які законодавчі особливості існують для забезпечення охорони рідкісних видів та оселищ; які міжнародні угоди та конвенції прийняті для зниження рівня зникнення видів та деградації природних екосистем; які міжнародні норми прийняті для охорони басейнів чорного та балтійського морів, поводження з відходами; яким правовим фундаментом керуються для управління ландшафтами, створення екологічних мереж чи боротьби зі зміною клімату у Європі.

Метою навчальної дисципліни є набуття знань і умінь, необхідних майбутнім фахівцям-екологам для розуміння міжнародного екологічного законодавства; для розробки та впровадження природоохоронних рішень, які би базувалися на європейських нормах та стандартах збереження різноманіття видів, оселищ, екосистем та ландшафтів; для вмілого застосування в практиці охорони природи міжнародних угод та конвенцій для досягнення цілей щодо поводження з відходами, адаптацій до змін клімату, управління ландшафтами тощо.

Основними **цілями** вивчення дисципліни є:

1. Вільне оперування знаннями щодо міжнародних угод та конвенцій у сфері збереження біорізноманіття, поводження з відходами, адаптації до змін клімату тощо;

2. Розуміння європейського екологічного законодавства;
3. Набуття практичних навичок щодо застосування передового європейського досвіду у сфері екологічного права та його застосування;
4. Розуміти важливість впровадження міжнародних екологічних норм в українське законодавство;
5. Розуміти особливості структури та функціонування міжнародних екологічних систем;
6. Знати правову основу міжнародної екологічної політики;
7. Розуміти основні глобальні світові проблеми та порушення в сфері екологічного законодавства.

Компетентності

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК16. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

Програмні результати навчання

ПР02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.

ПР23. Знати особливості правового регулювання суспільних відносин у сфері забезпечення раціонального використання, охорони та відновлення природних ресурсів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вступ. Європейська стратегія збереження біорізноманіття до 2030 року.	Знати об'єкт, предмет, мету, завдання дисципліни. Основні положення Європейської стратегії збереження біорізноманіття до 2030 року	Творче завдання (есе), спеціальна дискусія
2.	Тема 2. Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська Конвенція).	Знати основні положення Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська Конвенція).	Спеціальна дискусія, тестові завдання.
3.	Тема 3. Бернська Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.	Знати основні положення Бернської Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.	Спеціальна дискусія.

4.	Тема 4. Хельсінська конвенція (охорона балтійського моря). Конвенція про захист Чорного моря від забруднення.	Знати основні положення Хельсінської конвенції (охорона балтійського моря). та Конвенції про захист Чорного моря від забруднення.	Творче завдання (есе), спеціальна дискусія
5.	Тема 5. Європейська ландшафтна конвенція. Конвенція про сталий розвиток Карпат.	Знати основні положення Європейської ландшафтноі конвенції. Знати основні положення Конвенції про сталий розвиток Карпат.	Спеціальна дискусія
6.	Тема 6. Орхуська Конвенція.	Знати основні положення Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція).	Спеціальна дискусія, тестові завдання.
7.	Тема 7. Рамсарська конвенція.	Знати основні положення Рамсарської конвенції про водно-болотяні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів.	Спеціальна дискусія, тестові завдання.
8.	Тема 8. Конвенція Вашингтонська. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення.	Знати основні положення Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення.	Спеціальна дискусія, тестові завдання.
9.	Тема 9. Оселищна і пташина директиви Європи.	Знати основні положення оселищної директиви. Оселищна і пташина директиви Європи – основа функціонування європейської мережі природоохоронних	Спеціальна дискусія, тестові завдання.

		територій NATURA 2000	
10.	Тема 10. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату. Кіотський протокол і Паризька угода.	Знати основні положення Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, Кіотського протоколу і Паризької угоди.	Спеціальна дискусія, тестові завдання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	–
Практичні заняття	35
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Залікова робота	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		–
Практичні заняття		5		5		5		5		5		5		5				35
Самостійна робота														10				10
Індивідуальні завдання						5												5
Залікова робота																	50	50
Всього за тиждень		5		5		10		5		5		5		15			50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні презентації (лептоп, проектор), використання системи дистанційної освіти для проведення тестування.
-----------------------------------	---

Література

1. Ковтун О.М. Законодавство України про охорону природно-заповідного фонду: становлення, сучасний стан, проблеми реформування / О.М. Ковтун // Адвокат. – 2017. – № 2. – С. 21-24.

2. Мельничук О.І. Міжнародно-правовий статус всесвітньої культурної і природної спадщини: монографія / О.І. Мельничук. – К. : Наукова думка, 2017. – 284 с.
3. Оселищна концепція збереження біорізноманіття: базові документи Європейського Союзу / Ред. О.О. Кагало, Б.Г. Проць. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 278 с.
4. Рішення постійного комітету Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних оселищ в Європі, затвержені 3-6 грудня 2019 року, що стосуються України (неофіційний адаптований переклад українською) / пер. з англ. А. Куземко, А. Недря, Ю. Вашеняк, М. Руднев; ред. та адапт. Д. Болдирева. – Чернівці : Друк Арт, 2021. – 88 с.
5. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: Повернення природи у наше життя. Звернення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського Економічно-Соціального Комітету та Комітету Регіонів (неофіційний адаптований переклад українською) / пер. з англ. О. Осипенко; ред. та адапт. А. Куземко та ін. — Чернівці : Друк Арт, 2020. — 36 с.
6. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Перша версія адаптованого неофіційного перекладу з англійської (третього проекту офіційної версії 2015 року) / А. Куземко, С. Садогурська, О. Василюк. – Київ, 2017. – 124 с.
7. Bedernichek T., Partyka T., Cherepanyn R., Kuchma T., et al. (2018). Environmental impact of the planned ski resort SVYDOVETS: far-reaching consequences on the ecosystems and biodiversity // 5 th Forum Carpathicum "Adapting to Environmental and Social Risk in the Carpathian Mountain Region" (Hotel Eger-Park, Eger, Hungary, 15-18 October 2018). - P. 74-75. (Eng)
8. Kyyak, V., Mykitchak, T., & Reshetylo, O. (2021). Problems of biotic and landscape diversity conservation in the Ukrainian Carpathians highlands. *Studia Biologica*, 15(4): 59–70 DOI: <https://doi.org/10.30970/sbi.1504.668>

7. Контактна інформація

Кафедра	Назва, адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна адреса
Викладач (і) Гостьові лектори	Галина Мельниченко, к.б.н., викладач
Контактна інформація викладача	Галина Мельниченко halyna.melnichenko@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf. - У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. - В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» - https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf <p>Політика щодо перекладання змістових модулів та оскарження оцінювання</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ліквідація академічної заборгованості, перекладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-TaProvedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-UniversytetuIm.-Vasyliya-Stefanyka.pdf
---------------------------------	---

	<p>Участь в опитуванні (анкетуванні)</p> <p>- По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності https://d-learn.pnu.edu.ua/ щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.</p>
Пропуск и занять (відпрацювання)	Студенти зобов'язані відвідувати заняття, незалежно у якій формі вони проводяться (авдиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення окремих студентів до складання семестрового контролю. Відпрацювання пропусків без поважних причин дозволяється лише за заявою на ім'я декана і набуття чинності відповідного розпорядження. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються без попередніх узгоджень.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.
Невідповідна поведінка під час заняття	Студенти, чия поведінка впродовж одного чи кількох занять не відповідає загальним нормам, встановленим Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, можуть бути тимчасово відсторонені від заняття з подальшим індивідуальним відпрацюванням у позаурочний час.
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи.

Викладач
Мельниченко Г.М., к.б.н., викл.

